

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. XII. Responsio ad ea, quae obijciuntur in decretum de non arguendis, neq[ue] damnandis episcopis in epistola Clem. Anaclet. Euarist. Alexand. Telesph. & Pij, de quibus episcopis non arguendis ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

ijs, qui canonici iuris prudentiam proprio studio profitentur, relinquamus. Satis hæc sint ad refellendum Magdeburgenses, qui Clementis epistolam primam, & primam Anacleti, hoc loco de iurisdictione ecclesie in secularia, idè accusant, quia nunquam eam ecclesie datam falsè existimant, siue obliti, siue (quod magis credo) non aduertentes, quod Paulus ecclesie Corinthiorum præcepit, non sine potestate eiusmodi iurisdictionis, cum cæteris Apostolis communi, ut iam docuimus, præcipere potuisse.

Responsio ad ea, quæ obijciuntur in decretum de non arguendis & damnandis episcopis in epistola Clementis, Anacleti, Euaristi, Alexandri, Telephori & Pij, de quibus episcopis non arguendis hoc statutum sit, & quando, & qua causa. Defensio rationum, quas Pontifices attulerunt pro episcopis non accusandis, quas Magdeburgenses reprehendunt, quasi ineptas & à proposito alienas: & quomodo sint prudentissimæ, & maxime ad rem accommodatæ. Item responsio ad ea, quæ Molinaeus in epistolam Clementis obijcit 6. q. 1. in margine decreti Gratiani. Quomodo ex illis ipsius testimonijs veteris scripturæ, quæ beatus Petrus citat in epistola Clementis, cum accusationes episcoporum prohibet, doceatur, de quibus episcopis non accusandis, & de quibus accusatoribus loquatur. De regula, à sanctis Apostolis Paulo & Ioanne tradita, ad cognoscendum, verum spiritu Dei, an spiritu mundi, doctrina aliqua tradatur: & quomodo per eam regulam doctrina falsa Luteri redarguatur, & de loco epistolæ Clementis, à Magdeb. dissimulato.

Cap. 12.

- » » Sequitur alius locus centuriarum Magdeburgensium contra epist. Pontificum Apostolicorum: de non arguendis, inquit, & damnandis episcopis Clementis. 1. Anacleti. 2. 3. Euaristi. 2. Alexandri. 1. Telephori. 1. Pij. 1. 2. quod multis & ineptis rationibus hoc probent: & Petrum faciunt huius doctrinæ authorem: primò, quia Paulus dicat, Nobis pro minimo est, ut à talibus arguamur, aut iudicemur, aut ab humano die. 2. quod leges humanæ & diuinæ prohibant maiores à maioribus iudicari. 3. homo non patitur suum seruum ab alio iudicari. Anacle. addit has, iniuria sacerdotum ad Christum pertinet, cuius vice funguntur. 4. quod Dominus non per alium, sed per se eiecit ementes & vendentes è templo.]

Hactenus Magdeburgenses. Excutiamus ergò deinceps, & ponderemus nos rationes, quibus Pontifices illi à Magdeb. notati, probant non esse accusandos episcopos, an sint ineptæ, ut elegantes isti centuriatores dicunt: & an sint leues, etsi hoc quidem non dixerunt, quia non eas ponderarunt: & an digna sint beati Petri doctrina ea, quæ Petrum docuisse Clemens testatur

statur. Sed & laicos, inquit, ab eorum accusatione & vexatione semper repelli debere rogabat: & cunctos illi subditos esse præcipiebat: cunctorum Sacerdotum vitam, superiorem sanctioremque ac discretam à secularibus & laicis hominibus esse: & spirituales quosque atque sacerdotes, super carnales & laicos semper constituendos docebat: quoniam pro minimo, inquit, nobis esse debet, ut à talibus arguamur & iudicemur, vel ab humano die. Hanc Petri rationem ineptam esse dicunt Magdeb. Vfus est autem beatus Petrus eisdem verbis, quibus & Paulus vsus est, siue ab eo mutuatus, siue non, nihil refert. Illud verò magis refert, ut rectè ea intelligamus, quæ quidem Magdeburgen. minimè intellexerunt. Photius igitur Constantinopolitanus, acutissimus Pauli scholiastes: Existimet (inquit) homo, sic nos habere, ut dixi: & quod potissimum dispensatores decet, habere nos quoque existimet: decet enim illos, ut fideles sint. Hoc autem dicit, non extollens se, sed potius doctrinæ suæ, quam prædicabat, auctoritatem tuetur. Etenim si liberum illis reliquisset, iudicare de se & in se inquirere, prædicationem minimè recepissent. Nè tamen videretur, non propter prædicationem, & ad communem utilitatem dixisse hæc, sed ad arrogantiam, subiungit: Sed non in hoc iustificatus sum. non licet vobis, nec alijs, me diiudicare, sed oportet potius doctrinam percipere, credere, & nihil dubitare: immò nec ego, quāvis nihil mihi conscius sum, possum me diiudicare, sed expectanda mihi est sententia iudicis, & interim in timore mihi viuendum. Haftenus Photius. Hinc intelligi potest, quod beatus Petrus in epist. Clemen. eisdem verbis & eodem spiritu vsus, dixit, ad auctoritatem quoque euāgelicæ doctrinæ, quam sancti episcopi illo tempore prædicabant, & ad sanctitatem vitæ illorum tuendam pertinere voluisse: scilicet de sanctis episcopis & fidelibus dispensatoribus mysteriorum Christi, quales tunc erant, locutum, quos non decebat, neque æquum erat à laicis contra charitatem accusari. Cùm enim dixit, cunctorum sacerdotum vitam sanctiorem, ac discretam à secularibus & laicis hominibus esse, & spirituales quosque atque sacerdotes, super carnales atque laicos semper constituendos docebat, an non satis significauit, de quibus episcopis non accusandis, & de quibus laicis, ab accusando repellendis, loqueretur? an non clarè opposuit spirituales, eosdemque sacerdotes, laicis eisdemque carnalibus? Semper itaque constituendi sunt sacerdotes spirituales super laicos carnales, ut beatus Petrus docebat. Sed cur ita? quia, inquit, indignum est, ut qui spirituales sumus, & fideles mysteriorum Christi dispensatores, à talibus, id est, à carnalibus iudicemur. An hæc ratio inepta est, ut Magdeburg. hominibus ab omni ratione aliens, videtur? neque verò solum indignum est, spirituales sacerdotes à carnalibus laicis iudicari, sed nec iudicari etiam ab humano die, hoc est, quāvis persecutiones, si ita voluntas Dei sit, patientur, indignum est tamen, ut propter eas contemnuntur. Sed Paulus Apostolus non fuit iudicatus ab humano die apud Galatas, quibus de hoc gratulatur, inquiens: Nihil me læsistis. scitis autè, quia

1. Cor. 4.

Reprehendit
Magd. in do-
ctrina Petri
apud Clemè.
quod non in-
tellexerunt de
quibus dice-
retur, neque
qua ratione,
neque quorsum.

Quid sit iudi-
cari ab huma-
no die, ex col-
latione scri-
pturarum.
Galat. 4.

per infirmitatem carnis euangelizauit vobis iam pridem, & tentationem vestram in carne mea non spreuistis, neque respuistis: sed sicut Angelum Dei excepistis me, sicut Christum Iesum: id est, verbum, quod euangelizauit, non accepistis, vt in epistola ad Thessalonicen. idem scripsit, sicut verbum hominum, sed sicut verbum Dei. Itaque infirmitatem carnis, & tentationem in carne, vocauit Apostolus in epist. ad Corinth. humanum diem, vt B. Petrus in epist. Clemen. Sic quoque vocauit Abdias Propheta, cum prophetans Idumæis, qui calamitatibus Israelitarum lætabantur, vltionem in bello: Ne aspicias, inquit, o Idumæe diem fratris tui in die alienigenarum. Sic enim est apud 70. id est, ne habeas quasi pro spectaculo calamitatem Israelitarum, qui sunt fratres tui, ex Iacob oriundi: & ne læteris super filijs Iuda in die interitus eorum. Immo quo magis sapientiam Petri & Pauli Magdeburgens. admirentur, sciât imitatos esse eos hoc loco sanctum virum Iob, cum ab hominibus & humano die indignè etiam iudicabatur. Quid enim, inquit, an hominis est me arguere? sic enim est apud 70. id est, quis hominum potest me conuincere impietatis, furti, aut cupiditatis rerum alienarum, de quibus vos me accusatis? quod si non potest, cur, inquit, non debeo meritiò contristari? deinde subiungit, Attendite me, & obstupescite: ac superponite digitum ori vestro: quod perinde est, quasi diceret: Quod si me in tantis malis & calamitatibus videtis, quarum tamen causam nullam in me reperire potestis, ne de eis iudicium faciatis, quod est, ab humano die iudicare: quin potius silentium ori vestro indicite. præstat enim in his tacere, quam imprudenter & indignè iudicare. Sanctus ergo Iob, quod ab illis indignè iudicaretur, ægrè quidem ferebat non propter se, sed propter illos, qui indignè iudicabant. Quod enim ad se suamque innocentiam spectabat, dicere poterat, vt Olympiodorus quoque in commentarijs Iob obseruauit, quod Paulus Apostolus postea dixit, Mihi pro minimo est, vt à vobis iudicer, aut ab humano die: qui autem me iudicat, Dominus est. Sic igitur B. Petrus eos episcopos sanctos & spirituales, in epistola Clemen. accusari prohibet, qui dicere poterant cum Samuele iudice populi Israelitici, Ecce præstò sum, loquimini coram Domino, & coram Christo eius, vtrum bouem cuiusquam tulerim, aut asinum: si quempiam calumniatus sum, si oppressi aliquem, si de manu cuiusquam munus accepi, & contempnam illud hodie, restituiamque vobis. & dixerunt, Non es calumniatus nos, nec oppressisti, neque tulisti de manu alicuius quippiam. dixitque ad eos, Testis est Dominus aduersus vos, & testis Christus eius in die hac, quia non inueneritis in manu mea quippiam. & dixerunt, Testis. Et qui cum Iob item dicere poterat, Attēdite me, & obstupescite, & superponite digitum ori vestro. Ac rursus cum Paulo ad Phil. Hęc cogitate, quæ & didicistis, & accepistis, & audistis, & vidistis in me: hæc agite, & Deus pacis erit vobiscum. Hactenus ad accusationem Magd. de ratione prima. Molinæus quoque reprehendit (ne quid dissimulemus) hoc, quod B. Petrus docebat, spirituales quosque atque sacer-

dotet,

I. Thes. 2.

I. Cor. 4.

Abd. 3.

Iob 21.

*Collatio Iob
Iob cũ loco d
Magd. repræ
hensio.*

I. Cor. 4.

I. Reg. 12.

Iob 21.

Philip. 4.

dotes, super carnales atq; laicos semper constituendos esse, 6. q. 1. in margi-
 ne voluminis decretorum Gratiani, & si diuersa à Magde. ratione. nō enim
 visum est illi, & quidem rectè, phiberi hīc, nē vnquam liceat, episcopum
 à laicis accusari, vt Magdeburgensib. temerè visum est, vt satis iā ostensum
 est, sed existimauit pugnare hanc doctrinam cum doctrina epistolæ B. Pe-
 tri canonica, sic enim ait Molinæus: Immodò contrarium docebat, vt patet in
 sua prima canonica, c. 2. Subditi estote omni humanæ creaturæ, & quæ se-
 quuntur. Sed vt hīc Magdeburgenses calumnię conuicimus, sic quoq; Mo-
 linæum conuincemus. cum enim paulò antè idem Petrus Clementi dixit,
 Nec enim iudicem, aut cognitorem secularium negotiorum hodiè te or-
 dinare vult Christus. ista nanq; opera, quæ tibi minùs congruere superiùs
 exposuimus, exhibeant sibi inter se laici, Satis apertè cognitionè & iudiciū
 causarum seculariū hoc loco ad laicos reiecit, simulq; docuit, potestatem
 spiritualem à seculari distinctam esse. Docuit igitur oportere, potestatem
 spiritualem vti secularibus ministris legum secularium, siquidem his le-
 gibus secularia iudicātur: & magistratus seculares ministri sunt legum se-
 cularium. sic enim eos vocauit Plato, quòd eos in primis, vt idem ait, non
 dñari in leges, sed legibus seruire oporteret. docuit ergò hīc B. Petrus, parè
 dū esse magistratibus secularibus: nō enim aliter iudicare poterant. quare
 nō cōtrariū in epistola sua canonica docuit, vt Molinæus calumniatus est,
 sed idem prorsùs, licet clariùs quidè & apertiùs in epistola canonica, quia
 de ea re ibi ex. pposito præcipiebat. non ergò conficta est hæc epistola Cle-
 mentis, vt Molinæus falsò hinc conclusit. Aliud commentum addidit illi
 suo glossatio marginali ad probandum fictam esse hanc epistolam. sic
 enim ait, Tum certum est, Iacobum Apostolum doctiorem fuisse præfato
 Clemente: nec oportuisse eum ab eo doceri. Nec hīc, cæco calumniādi stu-
 dio correptus, quod obiecit, intellexit: quod eo magis mirum est, quo erat
 facilius ad intelligendum, si parùm aduertisset. non enim Clemens est, qui
 in hac epistola docet, sed beatus Petrus, vndè illud tā frequens in hac ipsa
 epistola, Et docebat, &c. vndè citari solet ab antiquis doctrina Petri in or-
 dinatione Clementis. at iste bonus interpret Molinæus, quia Clemens hæc
 doctrinam à beato Petro traditam, ad beatū Iacobum iussu eius misit, exi-
 stimauit ex eo effici, vt Clemens Iacobum docuisset, tanquam eo doctior.
 In eadem Marginali glossula illud quoq; in principio notauit, quod est in
 hac ipsa epistola, Infames etiam omnes, quos primates & leges seculi non
 recipiunt: atquē (inquit Molinæus) tempore Apostolorum nondūm erant
 primates, sed dudūm post instituti, & sic hæc epistola supposititia. Ne hic
 aduertit, quos primates hīc diceret beatus Petrus. dicebat enim primates
 gentilium, quos paulò suprā vocauerat Clemens primos flamines, & Ana-
 cletus in epist. 2. vocat primates legis seculi, idcirco cōiunxit illos Clemēs
 cū legibus seculi: sicut enim B. Petrus præcepit, vt in ciuitatibus, in quibus
 olim apud ethnicos primi flamines, i. primi legis doctores erāt, ibi episco-
 porum

Lib 4. de leg.

,,

,,

porum primates, siue patriarchæ, cum tempus postularet, essent, sic præcepit, vt infames omnes, quos (inquit) primates, id est, primi illi legis doctores, vt prius dixerat, & leges seculi non recipiunt, semper repellerentur. Ibi ergo primates non solum tempore apostolorum fuerunt, sed diu ante primates verò ecclesiarum, de quibus beatus Petrus constituit & præcepit, statim vt opus fuit, & tempus & necessitas postulauit, sicut à sanctis Apostolis constitutum & ordinatum fuerat, esse cœperunt, satis ergo responsum sit ad tres ineptias, quas Molinæ, quasi tres hastas validissimas in epistolâ Clementis, tanquam fortis miles torfit.

Molinæ in-
eptie.

2. Ratio.

Veniamus ad secundam rationem, quam Magdeb. in eodem loco epistol. Clem. notârunt, quod dicat idem Petrus, non solum diuinas, sed humanas leges, maiores à minoribus accusari & iudicari prohibere. Sed neque hoc illi intellexerunt, quod quidem quemadmodum intelligendum sit, ex eo etiam intelligi potest, quod proximè antecessit in eodem loco episto. Clem. dixerat enim cunctos criminalibus nexibus alligatos, & qui eis cœquales non erant, ab eorum accusatione & vexatione prohibebat: & nō nisi à cœqualibus aliquid eis inferri debere docebat, quia discipulum super magistrum esse, aut vllam ei iniuriam inferre nullatenus debere oportet.

A quibus per-
miserit Cle-
mens accusari
episcopos.

ergo à cœqualibus permittit eos accusari, id est, ab idoneis & probatissimis, qui suspicionibus & sceleribus careant, vt ait sanctus Anacletus in epistol. 2. velut Clementis interpres. Cum enim tales sunt, qui accusant, non sunt in hac parte infra eos, qui accusantur: nec est tunc discipulus supra magistrum: vt non possit recipi accusatio discipuli aduersus magistrum: sicut Paulus, aduersus presbyterum, inquit, noli recipere accusationem, nisi sub duobus aut tribus testibus: deinde subiungit, Testor coram Deo & Christo Iesu, & electis angelis eius, vt hæc, scilicet, quæ ad recipiendum accusationem aduersus presbyterum, & quæ ad correptionem publicè peccantium pertinent, custodias sine præiudicio, id est, sine inconsideratione & temeritate. iubet enim considerare, quæ eorum vita, vt Anacletus in 2. & 3. epist. inquirere præcipit, an sit inoffensus accusatorum & testium affectus, & an tales sint, qui ad accusandū accedunt, quales apostolica constitutio lib. 2. Clementis, & Euaristus epist. 2. & Telesphorus iubent. Cum igitur diuina lex prohibet, nè sit discipulus supra magistrum, id est, nè sit minor supra maiorem, hoc prohibet, nè se discipulus aduersus magistrum extollat, vt idē Clem. in eadem epist. interpretatur, cum ait, Nullus se extollat supra Doctores ac magistros suos, quia discipulum supra magistrum esse, aut vllam ei inferre iniuriam, nullatenus debere oportet. Accusari ergo & iudicari maiores à minoribus, tunc lex diuina prohibet, cum, vt ait Igmarius Rhemenfis, ex propria temeritate & absque maioris potestatis autoritate hoc fit: & vt explicatiùs adhuc S. Thomas 2. 2. q. 78. tradit, cum causa vexandi, & non affectione charitatis, sed sua prauitate ad accusandum accedunt, quod ipsum ante S. Thomam Gratianus quoquē dixit 2. q. 7. tunc enim superbia inest

Quando ma-
gistrum disci-
pulus licitè
accusare pos-
sit.

1. Tim. 5.

Quales esse
debeant accu-
satores.

Quid sit, pro-
hibere, nè di-
scipulus sit su-
per magistrū.

Quando lex
diuina prohibet
maiores à
minoribus iu-
dicari.

ante S. Thomam Gratianus quoquē dixit 2. q. 7. tunc enim superbia inest

in eiusmodi accusatione: quam meritò lex non solùm diuina, vt explicatũ est, sed leges quoquẽ seculũ prohibent. Sic igitur ratio Petri concluditur: spirituales quoque eosdemq; sacerdotes, semper supra carnales eosdemq; laicos, constituendos esse: quod est esse illos maiores, & hos minores: at sic maiores à minoribus accusari & iudicari, prohibere legem diuinam, illam scilicet, quæ prohibet discipulum esse supra magistrum: ergò summos sacerdotes spirituales, qui sunt episcopi, à carnalibus laicis iudicari, per legem diuinam non licere. Hactenus de ratione illa secunda à Magdeburgen. notata, tanquàm parũ apta: pergamus ad alias, quas similiter, id est, eque ineptè, repræhendunt.

Alia ratio, inquit: homo non patitur suum seruum ab alio iudicari, & 3. Ratio, quis est, ait Petrus in epist. Clem. qui alterius iudicet seruum? nam ista non , , patiuntur homines, neque Deus deorum, & Dominus dominantium, hæc , , vllatenus patitur.] , ,

Si hæc ratio ex eo sumpta, quod homines iustè facere solent, inepta est, sit etiam apud æquos istos iudices & acres inepta illa Domini ratio in euangel. ex eo quoq; sumpta, quod à Iudæis iustè fieri solebat. Sic enim narrat Lucas: Respondens autem Archifynagogus, indignans quia sabbatis curâ fer Iesus, dicebat turbæ: Sex dies sunt, in quibus oportet operari, in his ergò venite, & curamini, & non in die sabbati. Respondens autem ad illum Dominus, dixit: Hypocritæ, vnusquisq; vestrum sabbato non soluit bouem suum aut asinum à præsepio, & ducit ad aquam? Hanc autem filiam Abraham, quam alligauit Satanæ eccè decem & octo annis, non oportuit solui à vinculo isto die sabbati? Et subiungit Euangelista, Et cum hæc diceret, erubescerent omnes aduersarij eius. Si quod Iudæi sabbato faciebant in boue & asino soluendis, & ad aquam ducendis, conferre cū eo, quod pro soluenda filia Abraham à vinculis Satanæ sabbato facere oportebat, nõ erat ineptũ, quomodo potest esse ineptum, quod beatus Petrus hoc loco ad exemplũ *Magd. ratione repræhendit, cuius similem in euang. lo legunt.* scripturæ sanctæ facit, scilicet conferre, quod homines iustè in seruis suis facere solent, cum eo quod Dñs in episcopis ministris suis, qui sunt sine querela apud homines, fieri vult: nempe vt non iudicentur, aut moueantur, nisi à solo Domino suo, vt in Apocal. beati Ioannis minatus est Episcopo Ephesi, qui omnia bona coram hominibus p.uidebat, vnde ab hominibus neq; iudicari, neq; accusari poterat: non tñ prouidebat coram Deo, qui videt in abscondito, quod primũ curare debebat, & quæ erat prima erga Deũ *Apos. 2.* charitas. Age ergò, inquit, pœnitentiam, & prima opera fac: sin autem, venio tibi, & mouebo candelabrum tuum de loco suo, nisi pœnitentiam egeris. Erubescant igitur Magd. sicut illi hypocritæ apud Lucam, siquidem rationem repræhenderunt, cuius similem à Christo sapientia Dei patris in euangelio positam legunt. Illud autè est maximè obseruandum, ex ijs ipsis, quæ ex prophetis idem B. Petrus hoc loco de episcopis non iudicandis aut remouendis, nisi à Dño suo, citat, intelligi posse, si quis aduertat, de quibus

Yy bus.

*Esa. 51.**1. Cor. 4.**Heb. 9.**Esa. 66.**Esa. 66.*

busnam episcopis, & de quorum iudicio & accusatione loquatur. Loquitur enim de ijs episcopis, qui, vt antè dixi, cum Samuele dicere poterant: Testis est Dominus aduersùm vos, & testis Christus eius, quòd nò inueniritis in manu mea quippiam: Hi namq; sunt, quos solus Deus iudicare & remouere iustè potest: cui soli patet cor hominis, & qui solus nouit conscientiam cuiuscunq; siue bonam, siue malam. De ijs item accusatoribus loquitur, qui ad accusandum non ex charitate, sed ad perturbandum & vexandum accedunt. Ergò postq; dixit B. Petrus, Eos autem à solo Domino aut iudicandos, aut remouendos, & non ab alijs, admonens Clemens, quomodò idem B. Petrus probaret, subiungit: Vndè & prophetas sibi testes esse dicebat, per quos Dominus loquitur, dicens: Audite me, qui scitis iudiciũ, populus, cuius lex mea in corde eorum. Sermo est propheticus de ijs, qui in nouo testamento futuri erant iudices ecclesiæ, qui sunt episcopi. & subiungit, Nolite timere opprobrium hominũ, & blasphemias eorum nè metuitis, siue (vt est apud 70.) contemptu eorum nè vincamini. hoc est, nè desistatis ab officio propter eorum contemptum & iudicium: quod Paulus dixit, Mihi pro minimo est, vt à vobis iudicer. Vt autem declararet Prophetas, de noui testamenti iudicibus se prophetare, & non loqui de lege, quæ vsq; ad tempus correctionis, sicut Apostolus ait, data erat, subiungit: Sicut enim vestimentum, sic comedet eos vermis: & sicut lanam, sic deuorabit eos tinea: salus autem mea in sempiternum erit, & iustitia mea in generationes generationum. Et paulò post idem Clemens de Petri doctrina adhuc loquens, Eos autem, qui eos vetant, aut mouere vel damnare nituntur, (aiebat) Dñs per Prophetam damnat, & vsq; ad satisfactione eorum & ecclesiæ, damnatos esse docebat, vbi ait: Talia elegerunt in vijs suis, & in abominationibus suis anima eorum delectata est. Vndè & ego eligam illusiones eorum: & damnationem adducam eis, quia locutus sum eis: feceruntq; malum in oculis meis: & quæ nolui, elegerunt. Deindè subiungit: Audite verbum Domini, qui tremitis ad verbum eius: dicite fratribus vestris odientibus vos & execrantibus, vt nomen Dñi glorificetur. Quòd verò de episcopis prophetauerit hoc loco Esaias, testatur etiam B. Cyrillus, cum interpretans eum: Per tinet, inquit, hoc præceptũ ad omnes præpositos ecclesiarum, & ministros verbi: Dicite fratribus vestris odientibus vos. Vult enim, inq; vt summa patientia & benignitate ad cognationem spiritualem & amicitiam eos, qui communionem eorum recusant, alliciant & prouocent. Aut iubet, inquit, prædicare gentibus, & vocare eos ad cognitionem Dei. Sed etsi oderint, inquit, & abominentur, nihilominus tamè alloquimini eos, & loco fratrum habete, vt nomen Dñi glorificetur, & appareat læticia eorum: ipsi autè confundentur. Latantibus enim gentibus gratia Christi & salute, erubescunt Iudæi, & dolent se abiectos & odio habitos esse. Hactenus Cyrillus. Subiungit deindè B. Petrus in epist. Clemen. ex eodem loco Esaiæ: Non enim laborabunt frustra, neq; generabunt in cõurbatione præfules mei, quia semen bene-

benedictorum Dñi est. Hoc loco B. Cyrill. ministros euangelij significatos esse dicit, qui sunt in primis episcopi, qui cum rectè tractant verbū veritatis, & sunt fideles dispensatores mysteriorū, non laborant frustra, sicut ait Esaias, sed potiùs congregant fructum in vitam æternam: neq; generant in conturbatione, sicut scribæ & Pharisei, docentes traditiones & mandata hominum, & sicut illi qui Galatas conturbabant, p̄dicantes illis falsa, & sicut hodiè hæretici faciunt, qui generant in conturbatione, quia semen maledictum sunt. Cum igitur non laborare frustra, & nō generare in conturbatione, quia semē benedictum sunt, ad eos p̄sules siue episcopos B. Petrus retulerit, quos dixit non esse iudicandos, neq; remouendos, nisi à solo Dño: consequens est, loqui eum de ijs episcopis, quos propter sanctitatem & innocentiam non possint isti accusare, & de ijs accusatoribus, qui eos iniquè & vexandi causa accusant. Vndè quo magis adhuc hoc quod dico, explicetur, subiungitur in doctrina B. Petri, Ad glorificandum se, & diuina mādāta seminanda & euangelizanda eos Dominus elegit, & non vt prohibeantur, aut perturbentur, suggererebat: quia qui eos lædit, eum lædit, cuius legatione funguntur. non potuit iam explicatiùs doceri, de quibus episcopis non accusandis beatus Petrus loqueretur: siquidem de ijs episcopis intelligi voluit, quos modò dixi, id est, qui iniquè accusantur. Hi enim lædi dicuntur, non autem qui meritò accusantur. Deniquè ex epistol. Euaristi 2. perspici potest, qui episcopi vel sacerdotes sint, quos Apostolici Pōtiffices prohibent accusari: quod mirum est, non obseruasse Magdeburgen. cum tam sint perspicua, nam sunt, inquit, nonnulli, qui præpositos suos perversè reprehendunt, si vel parūm ipsi molesti extiterint. idcirco recto oculo Primate ecclesiarum vtiliter præuideant, nè quisquam eorum innocēs vexetur, aut scandalizetur, & quæ sequuntur. De innocentibus ergò loquuntur Pontiffices, & de maleuolè accusatis.

Alia ratio à Magdeburgen. notata & repræhensa: Dominus non per alium, sed per se eiecit ementes & vendentes ex templo.]

Sed repetamus à capite, quod Anacletus hoc loco de accusatione episcoporum scripsit: Accusatio quoq; inquit, eorum, super qua nos consulere voluistis, non nisi ab idoneis & probatissimis viris, qui & suspiciōibus & sceleribus careāt, fieri debet: quia Dominus sui corporis tractatores à vilibus & reprobis, ac non idoneis personis infamari noluit, neq; calumniari permisit, sed ipse proprio flagello peccantes sacerdotes ex templo eiecit. Deinde subiungit: Vndè liquet, quod summi sacerdotes, id est, episcopi, à Deo sunt iudicandi, non ab humanis, aut prauæ vitæ hominibus lacerandi: sed potiùs ab omnibus fidelibus portandi, ipso Dño exemplum dante, quando per seipsum, & non per alium, ementes & vendētes eiecit de templo. Si volebat docere Dominus, quales esse deberent, qui, cum necessitas & ratio postularēt, summos sacerdotes Domini accusarent, nè quis iniqua accusatione, tāquàm flagello linguæ (sic enim scriptura sancta vocat) indignè eos

Quos episcop.
aut sacerdo-
tes apostolicè
Ponti. accusa-
ri prohibeant.

4. Ratio.

”

1ob 5.

Yy 2 affice-

Ioan. 2.

Magd. ratione
ex euangelio
sumptam, &
diuine acco-
modatam, re-
prehendunt.

1. Tim. 5.

Quales debet
ant esse accu-
satores.

Cur quā mu-
lierē Dominus
à Phariseis
iudicari non
permisit.

Cur emētes et
uendentes per
seipsum è te-
plo Dominus
siccecit.

afficeret, q̄ alio diuiniore modo, aut maiore autoritate ac potestate hoc
facere potuisset, quàm si sacerdotes in crimine depræhensos ipse per se, cum
fecisset, quasi flagellum de funiculis, ex templo eijceret? ô, oscitatem Mag-
deburgensium animaduersionem: qui rationem hoc Christi exemplo di-
uine traditam, & diuine perceptam & accommodatam ad probandum, nō
esse temerè à quibusuis arguendos & accusandos episcopos, ineptā esse di-
cunt, & vt ridiculam notare audent, nō intelligentes neq; quæ loquuntur,
neq; de quibus affirmant. millies enim hoc, aduersus istorū dormitantem
lectionem & intelligentiam, vsurpandū mihi est. Si Dominus per seipsum
eiecit illos ex templo, quales esse eos oportet, qui accusando summos sa-
cerdotes, eijcere eos volunt ex ecclesia? Si Dominus, vt sacerdotium hono-
raret, indignos sacerdotio per seipsum ex templo eiecit, patietur, vt viles
& improbi homines episcopos temerè accusando & ex ecclesia eijciendo,
summum sacerdotiū vituperent? Cū Paulus Apost. Timotheo præcepit,
vt accusationem aduersus presbyterum nō, nisi sub duobus aut tribus te-
stibus reciperet, subiunxit, obtestans eum, & inquit: Testor coram Deo
& Christo eius, & electis Angelis eius, vt hæc custodias sine præiudicio, nihil
faciens in alterutram partem declinādo: Vt hæc, inquit, custodias, quæ sci-
licet ad accusatores & testes pertinent: custodias, inquam, sine præiudicio,
id est, sine temeritate & incōsideratione. Hoc enim significat (vt antea dixi)
πρόκριμα, quod interpres vertit præiudicium. Temeritas autem & inconsi-
deratio in recipiendo accusationem aduersus presbyterum, declinatur, si,
vt apostolica constitutio à Clemente Roman. in secundo libro scripta cap.
49. iubet. Primū de accusatore diligenter inquiratur, quæ eius vita antè
acta, & qui mores, quæ conscientia, quæ causa ad accusandum adduxerit:
Frustrā autem hæc, & alia, quæ prætereo, inquirenda essent, si episcopos ac-
cusare cuique liceret. Postremò si Dominus, cum non permisit Scribis &
Phariseis, vt mulierem in adulterio depræhensam condemnarent, sed poti-
us ipse eam sine condemnatione dimisit, potestatem iudicandi honora-
uit, & accusatores, quales esse oporteat, docuit: quomodo ineptum dici po-
test, quod sacerdotes in culpa & vitio illius in templo negociatiōis depræ-
hensos, zelo dignitatis sacerdotialis & domūs Dei incensus ac commotus,
per seipsum voluit ex templo eijcere, vt dignitatis sacerdotij rationem ha-
beret? Imulq; exemplo suo doceret, quales esse deberent, & qua causa &
consilio moueri, qui ad summos sacerdotes accusandos admittendi essent?
sed prosequamur reliquas rationes, quæ sequuntur.

Defensio reliquarum rationum in epistolis Pontificum Apostolicorū
de non accusandis episcopis, quas iidem Magdeburgenses tanquam ineptas
& falsas more suo accusant, quas nos rursus aptissimas ac verissimas, & ex
ratione & scripturis sanctis petitas esse docebimus. Item quare tanta
cautio-